

Abdusaidov Abdulaziz Komiljonovich

Toshkent davlat tibbiyot universiteti 1-kurs 1-davolash ishi 102-b guruh talabasi

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ МАЛОИНВАЗИВНЫХ МЕТОДОВ В КАРДИОХИРУРГИИ

Абдусaidов Абдулазиз Комильонович

Ташкентский государственный медицинский университет, 1 курс

1-й лечебный случай, группа 102-б, студент

EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF MINIMALLY INVASIVE METHODS IN CARDIAC SURGERY

Abdusaidov Abdulaziz Komiljonovich

Tashkent State Medical University 1st year 1st treatment case 102-b group student

Annotatsiya: Mazkur maqolada yurak jarrohligida minimal invaziv usullarning samaradorligi tahlil qilinadi. An'anaviy ochiq jarrohlik amaliyotlari bilan solishtirganda, minimal invaziv yondashuvlarning afzalliklari, jumladan operatsiyadan keyingi tiklanish davrining qisqaligi, asoratlar xavfining kamayishi va bemor hayot sifatining yaxshilanishi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, ushbu usullarning klinik natijalari, qo'llash ko'rsatmalari va cheklovlari ilmiy adabiyotlar asosida baholanadi. Tadqiqot natijalari minimal invaziv texnologiyalarning yurak jarrohligida keng qo'llanilishi istiqbollari asoslab beradi.

Kalit so'zlar: minimal invaziv jarrohlik, yurak jarrohligi, klinik samaradorlik, tiklanish davri, asoratlar, kardiologiya, jarrohlik texnologiyalari

Аннотация: В данной статье рассматривается эффективность минимально инвазивных методов в кардиохирургии. Проводится сравнительный анализ с традиционными открытыми хирургическими вмешательствами, с акцентом на такие преимущества, как сокращение периода реабилитации, снижение риска осложнений и улучшение качества жизни пациентов. Также оцениваются клинические результаты, показания и ограничения применения данных методов на основе современных научных источников. Полученные результаты подтверждают перспективность широкого внедрения минимально инвазивных технологий в кардиохирургии.

Ключевые слова: минимально инвазивная хирургия, кардиохирургия, клиническая эффективность, реабилитация, осложнения, кардиология, хирургические технологии

Abstract: This article evaluates the effectiveness of minimally invasive techniques in cardiac surgery. A comparative analysis with conventional open surgical procedures is presented, highlighting advantages such as reduced recovery time, lower risk of complications, and improved patient quality of life. The study also examines clinical outcomes, indications, and limitations of these techniques based on current scientific literature. The findings support the growing role and future potential of minimally invasive approaches in cardiac surgery.

Keywords: minimally invasive surgery, cardiac surgery, clinical effectiveness, recovery time, complications, cardiology, surgical technologies.

KIRISH

So‘nggi yillarda tibbiyot sohasida, xususan, yurak jarrohlida innovatsion texnologiyalarning jadal rivojlanishi kuzatilmoqda. An‘anaviy ochiq yurak jarrohligi usullari yuqori samaradorlikka ega bo‘lishiga qaramay, ular katta kesma, uzoq reabilitatsiya davri hamda operatsiyadan keyingi asoratlar xavfi bilan tavsiflanadi. Shu sababli zamonaviy jarrohlik amaliyotida bemor uchun kamroq shikast yetkazuvchi, xavfsiz va tez tiklanishni ta‘minlovchi usullarni joriy etish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Minimal invaziv jarrohlik usullari aynan shunday ehtiyojlardan kelib chiqqan bo‘lib, ular kichik kesmalar orqali yoki umuman kesmasiz (kateter asosidagi texnologiyalar yordamida) murakkab yurak operatsiyalarini bajarish imkonini beradi. Ushbu yondashuvlar nafaqat operatsiya travmatikligini kamaytiradi, balki bemorlarning shifoxonada qolish muddatini qisqartiradi, og‘riq darajasini kamaytiradi va tezroq ijtimoiy hayotga qaytishiga yordam beradi.

Shu bilan birga, minimal invaziv usullarning samaradorligi, xavfsizligi va uzoq muddatli natijalari masalasi hali ham ilmiy tadqiqotlar doirasida keng o'rganilmoqda. Turli klinik holatlarda ushbu usullarning qo'llash imkoniyatlari, afzalliklari va cheklovlarini aniqlash muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

Yurak jarrohligida minimal invaziv usullar so'nggi o'n yilliklarda keng rivojlanib, amaliyotga faol joriy etilmoqda. Ushbu yondashuvlar kichik kesmalar orqali yoki kateter asosida bajariladigan operatsiyalarni o'z ichiga oladi. Eng ko'p qo'llaniladigan usullar qatoriga minimal invaziv koronar shuntlash (MIDCAB), torakoskopik operatsiyalar hamda transkateter aorta klapanini almashtirish (TAVI) kiradi. Ushbu texnologiyalar yuqori aniqlikdagi vizualizatsiya tizimlari va maxsus jarrohlik asboblari yordamida amalga oshiriladi.

Minimal invaziv usullarning samaradorligi bir necha mezonlar asosida baholanadi. Avvalo, operatsiyadan keyingi tiklanish davri an'anaviy ochiq yurak operatsiyalariga nisbatan sezilarli darajada qisqa bo'ladi. Bemorlar odatda tezroq mustaqil harakatlana boshlaydi va shifoxonadan chiqarilish muddati kamayadi. Bu esa sog'liqni saqlash tizimi uchun ham iqtisodiy jihatdan muhim ahamiyatga ega.

Ikkinchidan, ushbu usullar operatsiyadan keyingi asoratlarni xavfini kamaytiradi. Kichik kesmalar tufayli infeksiya, qon ketish va og'riq sindromi kamroq kuzatiladi. Shu bilan birga, qon quyish ehtiyoji kamayadi va kosmetik natijalar yaxshilanadi. Ayniqsa, yoshi katta yoki hamroh kasalliklarga ega bemorlarda minimal invaziv yondashuvlar xavfsizroq hisoblanadi.

Shunga qaramay, minimal invaziv jarrohlik usullarining ayrim cheklovlari ham mavjud. Bunday operatsiyalar yuqori malakali mutaxassislar va zamonaviy texnik jihozlarni talab qiladi. Har bir klinik holatda ushbu usullardan foydalanish mumkin emas; masalan, murakkab anatomik o'zgarishlar yoki og'ir patologiyalar mavjud bo'lgan bemorlarda an'anaviy ochiq operatsiyalar afzal bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, ayrim minimal invaziv protseduralarning uzoq muddatli natijalari hali to'liq o'rganilmagan.

Klinik tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, to'g'ri tanlangan bemorlarda minimal invaziv usullar yuqori samaradorlikka ega bo'lib, bemorlarning hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Zamonaviy tibbiyotda ushbu yondashuvlarning rivojlanishi yurak jarrohligining yangi bosqichga ko'tarilayotganini ko'rsatadi.

Xulosa

Yurak jarrohlida minimal invaziv usullar zamonaviy tibbiyotning muhim yutuqlaridan biri sifatida yuqori samaradorlikni namoyon etmoqda. O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, ushbu yondashuvlar an'anaviy ochiq jarrohlik usullariga nisbatan bir qator ustunliklarga ega bo'lib, xususan, operatsiyadan keyingi tiklanish davrining qisqaligi, asoratlar xavfining kamayishi va bemor hayot sifatining yaxshilanishi bilan ajralib turadi.

Shu bilan birga, minimal invaziv texnologiyalarni qo'llash bemorning individual klinik holatiga bog'liq bo'lib, har bir vaziyatda mos yondashuvni tanlash muhim hisoblanadi. Ushbu usullarni samarali amalga oshirish uchun yuqori malakali mutaxassislar va zamonaviy texnik baza talab etiladi.

Umuman olganda, minimal invaziv jarrohlik usullari yurak jarrohligining istiqbolli yo'nalishlaridan biri bo'lib, kelgusida ularning qo'llanish doirasi yanada kengayishi kutilmoqda. Mazkur texnologiyalarni takomillashtirish va ularning uzoq muddatli natijalarini chuqur o'rganish ilmiy tadqiqotlarning dolzarb yo'nalishlaridan biri bo'lib qoladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Ali J. M., Abu-Omar Y. Minimally invasive cardiac surgery—a fad or the future? // *Journal of Thoracic Disease*. – 2021. – Vol. 13(3). – P. 1882–1885. – DOI: 10.21037/jtd-2020-mics-12.
2. Berdimurodov J. X. O'g'li, O'rinov A. A., Dillayev A. Sh. Kardiologiyada minimal invaziv jarrohlik usullari // *Medicine, Pedagogy and Technology: Theory and Practice*. – 2025. – №1. – B. 1–7.
3. Yarbekov R. R. Minimal invaziv koronar shuntlash usullarini qo'llash natijalari // *International Journal of Medical Sciences*. – Toshkent, 2024. – B. 68–74.
4. Azimova R. M. Minimal invaziv mitral klapan jarrohligining uzoq muddatli natijalari // *Yangi O'zbekiston ilmiy tadqiqotlar jurnali*. – 2025. – B. 45–52.
5. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. Yurak-qon tomir kasalliklarini jarrohlik davolash bo'yicha klinik tavsiyanoma. – Toshkent, 2022. – 120 b.
6. Abdurasulova Y. Sh., Rahmatov B. Sh., Xudayberganova N. X. Yurak jarrohlida yangi innovatsion usullarni qo'llash // *Toshkent davlat tibbiyot universiteti ilmiy ishlari*. – 2025. – B. 10–18.
7. Mack M. J., Gammie J. S. Minimally invasive and robotic heart surgery: The future is here // *Journal of the American College of Cardiology*. – 2018. – Vol. 72(4). – P. 397–408.

8. Bonaros N., Schachner T., Friedrich G. Robotic-assisted cardiac surgery: overview and perspectives // European Journal of Cardio-Thoracic Surgery. – 2019. – Vol. 55(5). – P. 786–793.
9. Mohr F. W., Falk V., Diegeler A. Minimally invasive mitral valve surgery: experience of Leipzig center // Annals of Thoracic Surgery. – 2001. – Vol. 72. – P. S1050–S1055.
10. Shatalov K. V., Arnautova I. V., Abdurazakov M. A. Minimally invasive surgery for septal defects in children // Annals of Cardiovascular Surgery. – 2023. – Vol. 78(2). – P. 114–119.